

Vergaderjaar 2017–2018

30 573

Migratiebeleid

Nr. 139

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juni 2018

In reactie op het verzoek van uw Kamer tijdens de Regeling van Werkzaamheden op 15 mei 2018 (Handelingen II 2017/18, nr. 80, item 15), informeer ik u als volgt.

Op 2 mei nam ik deel aan de Vijfde Ministeriële Conferentie van de Euro-Afrikaanse Dialoog over Migratie en Ontwikkeling in Marrakesh, Marokko. Deze dialoog staat ook bekend als het Rabat-Proces. Aan dit proces nemen 31 staten uit Europa deel en 27 uit Westelijk en Zuidelijk Afrika. De eerste conferentie in deze dialoog vond in 2006 in Rabat plaats, de tweede in 2008 in Parijs, de derde in 2011 in Dakar en de Vierde in 2014 in Rome. Het naar de plaats van de eerste conferentie genoemde proces vloeit voort uit het besluit van de Europese Raad in 2005 om tot een alomvattende aanpak van migratie te komen. Deze is inmiddels de Global Approach to Migration and Mobility (GAMM) gaan heten. In dit kader vinden ook EU-externe dialogen plaats met Oost-Europa en Centraal-Azië (het Praag-Proces) de Hoorn van Afrika (het Khartoem-Proces) en met Westelijk Azië (het Boedapest-Proces).

Tijdens de conferentie in Marrakesh zijn een politieke verklaring en een actieplan aangenomen. De verklaring bevat algemene passages over samenwerking op het gebied van migratie, waaronder over het tegengaan van irreguliere migratie, de bestrijding van mensensmokkel en de terugkeer van personen zonder geldige verblijfsstatus. In het actieplan worden de door deelnemers als belangrijk aangemerkte maatregelen benoemd, waaronder actiepunten op het voor Nederland en de EU prioritaire terrein van effectieve terugkeer en terugname. Deze betreffen specifiek de identificatie van vreemdelingen die vrijwillig dan wel gedwongen dienen terug te keren, de afgifte van reisdocumenten voor deze vreemdelingen en het opzetten van programma's voor terugkeer en herintegratie.

De verklaring houdt vast aan de in Valletta tijdens de EU-AU Migratietop van november 2015 overeengekomen domeinen van samenwerking: het aanpakken van de grondoorzaken van irreguliere migratie; het aanpakken van irreguliere migratie en mensensmokkel; het samenwerken op legale migratie; het bieden van bescherming en asiel; en het samenwerken aan terugkeer. Het Rabat-Proces krijgt met de Verklaring van Marrakesh een rol in het uitwerken en monitoren van het Joint Valletta Action Plan (JVAP). Onder het JVAP staat een database ter beschikking aan deelnemende landen van het Rabat- en Khartoem Proces om hun activiteiten in op te nemen en te delen. Deze database stimuleert deelnemende staten om hun concrete inspanningen in het kader van de samenwerking zichtbaar te maken. De verklaring verwijst tot slot naar de migratiebepaling uit de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling en naar de intergouvernementele migratiedialoog op VN-niveau, waaronder over de Global Compact on Migration.

Langs deze lijnen drukt de Verklaring van Marrakesh de gedeelde politieke intentie van alle deelnemers aan de conferentie uit. Zij is niet bindend in juridische zin. Zoals gebruikelijk in het diplomatieke verkeer wordt een dergelijke politieke verklaring bij consensus aangenomen en is geen sprake van ondertekening. De gemaakte afspraken zijn een evenwichtige afspiegeling van de uiteenlopende belangen van alle betrokken landen en het resultaat van een langdurig proces van intergouvernementele onderhandeling. Hongarije heeft zich als enige EU-lidstaat en op het laatste moment buiten deze consensus geplaatst.

In de marge van deze conferentie heb ik bilaterale gesprekken kunnen voeren met voor migratie verantwoordelijke ministers uit onder andere Mali, Marokko, Nigeria en Tunesië. De conferentie droeg daarmee tevens bij aan de bevordering van de bilaterale migratiebetrekkingen met voor Nederland prioritaire landen.

Al met al vervult het Rabat-Proces zijn functie als een van de interregionale fora waarin de migratieproblematiek waarvoor Nederland en de EU zich zien geplaatst bespreekbaar wordt gemaakt. De Verklaring van Marrakesh is een constructieve stap in dit proces. Ik heb tijdens de conferentie kunnen benadrukken dat terugkeer en het beheersen van irreguliere migratie belangrijk zijn voor het maatschappelijk draagvlak in Nederland en dat de deelnemers aan het Rabat-Proces deze doelen alleen door samenwerking kunnen bereiken. Een actieve Nederlandse opstelling in dit proces is onderdeel van de bredere inzet van het kabinet om de migratiesamenwerking tot stand te brengen die nodig is voor de uitvoering van de integrale migratieagenda.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
M.G.J. Harbers